

12 □ 2 □ Metallurgische Industrie

Nederland kan niet zonder maakindustrie → 4

Nieuwe toekomst gloort voor Aurubis → 6

Routekaartdag: wachten op dat ene 'aha-momentje' → 8

Werkvloer: elke dag fluitend naar het werk → 10

Congres grondstoffenschaarste: handen moeten ineen → 12

With English Summary → 2

Summary

This issue of Dutch Metallurgical Industry contains five main articles, a foreword by the chairman, a column, news items and an agenda.

Research into value of base metal industry → 4

What would be the consequences for the Dutch economy if the Dutch base metals industry would entirely cease to exist in our country? This is the main subject of current research funded by VNMI. In anticipation of the outcome we have put the question to a number of involved parties. The most important conclusion being that if the primary metal production would no longer exist in our country there would be a cascade of consequences. Not only would there be a loss of jobs and a loss of production knowledge but product innovation would slow down significantly. As a country we would heavily depend on other countries. One of the interview partners even states that without a production industry we might as well say goodbye to the Netherlands altogether.

Aurubis Netherlands → 6

Brass producer Aurubis Netherlands in Zutphen is looking ahead to a bright future after saying goodbye to private equity funded Luvata. The Swedish company by origin has become part of the Aurubis Group last September. The German conglomerate announced during the take-over that the former Luvata business units will have to achieve a higher return on capital employed and has therefore decided to consolidate these operations. The Finspång unit in Sweden will close its doors and her activities will be moved to Zutphen and Buffalo (USA). For Zutphen this means that there will be a combined production of copper and brass. According to general manager Theo Mimpfen this move will ensure a bright future for Aurubis Netherlands. For starters it will create at least 80 new jobs in the middle of 2013.

Roadmap → 8

Participants of the Roadmap 2030 Day, organised by VNMI and the Association for the Dutch Metal Casting Industry (AVNeG) earlier this year, look back on a successful event. The future of both sectors were the primary objective with a further improvement of energy efficiency as the common theme. Participants were given ideas to improve this process during two parallel sessions of presentations. A process that has become increasingly important due to the sky-high energy prices and the mounting pressure of the environment. VNMI and AVNeG were the first sectors in the Dutch industry to present a Roadmap last year. The Roadmap 2030 was drafted on the basis of long term energy efficiency deals that both sectors struck with the government. As a direct result the sectors have been effortlessly trying to improve their energy efficiency.

Employees that give their all → 10

As a business you can always rely on them: employees that give their all. Bert Hogenkamp of KBM Master Alloys is someone like that. For 27 years he has been going to work with a smile on his face and he plans to keep doing so till the day he retires. The production leader is overseeing a team of 18 people at the producer of master alloys and he is loving every minute of it. "I am proud to be working for such a fabulous company."

Raw material scarcity → 12

The Dutch industry, government and knowledge centres should join forces to find solutions to the ever increasing scarcity of raw materials. This was the key message of the congress 'The might and power of critical natural resources' organized by FME Association last April. FME is the largest association in the Netherlands representing companies in the technological industry. Direct cause for the congress was a survey held amongst 30 members from the Dutch manufacturing industry. It emerged from the survey that although a lot of companies are confronted with the scarcity of raw materials (price fluctuations and delivery delay) most of them act inadequately to tackle the problem.

Voorwoord

De 'laagwaterstand' in onze economie houdt merkbaar aan. Uit de VNMI-ledenenquête van begin dit jaar blijkt slechts een kwart van onze leden in 2012 te rekenen op omzetgroei. De rest is minder positief. Nederlandse basismetalebedrijven voelen aan den lijve hoe de heersende recessie de verkoopprijzen drukt. Daarnaast zien zij zich nog steeds geconfronteerd met aanhoudend hoge kosten voor energie en grondstoffen.

Op dit laatste punt is sprake van een mondiale problematiek: onze bedrijven moeten op de wereldmarkt met snelgroeiende economieën in Azië en Zuid-Amerika concurreren om steeds schaarsere voorraden. Wat energie betreft is het in de ogen van de VNMI dan ook van groot belang dat Nederland snel aansluiting zoekt bij het Duitse beleid. De huidige ongelijkheid in nettransporttarieven voor elektriciteit bijvoorbeeld zet onze bedrijven bijna buitenspel op de belangrijke afzetmarkten.

Ruim 40 procent van de lidbedrijven overweegt momenteel de productie dit jaar (met gemiddeld 26 procent) terug te brengen. Niettemin laten de uitkomsten van onze ledenenquête een uiteenlopend beeld zien. Zo is de productiecapaciteit bij 86 procent van de bedrijven al (vrijwel) volledig benut, met gemiddeld voor drie maanden werkvoorraad. Positief is dat onze leden de aanval kiezen: zij zien diversificatie (naar niches) en internationale expansie als een beter antwoord op de recessie dan het verplaatsen van hun bedrijf naar het buitenland.

In deze dynamiek neemt ook de VNMI geen defensieve houding aan. In april viel de regering, maar wij willen ten koste van alles voorkomen dat een politieke verlamming van ons land uitstraalt op onze sector. De komende tijd praten wij met de Permanente Vertegenwoordiging van Nederland in Brussel en het Ministerie van Economische Zaken, Landbouw en Innovatie. Hoog op het lijstje staan de nieuwe EU-staatssteunregels, waarvan de ongelijke interpretatie mogelijk een oneerlijk concurrentienadeel kan veroorzaken. Tot onze tevredenheid heeft Brussel eind mei aangekondigd de lidstaten onder voorwaarden ruimte te geven om de industrie te compenseren voor indirecte CO₂-kosten in de stroomprijs, een situatie die vanaf volgend jaar binnen de EU aan de orde is. Een goede zaak!

In de tussentijd stomen wij door. Eind maart hebben wij op uitnodiging van en samen met Agentschap NL en Energy Experts International (EEI) een bezoek gebracht aan Moskou en Yekatarinaburg om te onderzoeken hoe Nederland en Rusland kunnen samenwerken op het gebied van energiebesparing in de metallurgische industrie. De gesprekken waren succesvol. Rusland heeft behoefte aan hoogwaardige Nederlandse technologie op het gebied van energiebesparing en procesefficiëntie. Dat schept belangrijke marktkansen. Later dit jaar houdt FME in de aanloop naar het WK voetbal 2018 nog een handelsmissie naar Rusland.

Energie-efficiëntie blijft uiteraard scherp op ons netvlies staan. In dat verband geven ook de Commissie MEE en de Commissie MJA een goed 'efficiency-voorbeeld' door de handen ineen te slaan en verder te gaan als nieuwe VNMI Commissie 'Routekaart'. Een goede en verstandige stap, die de sector als geheel ten goede komt.

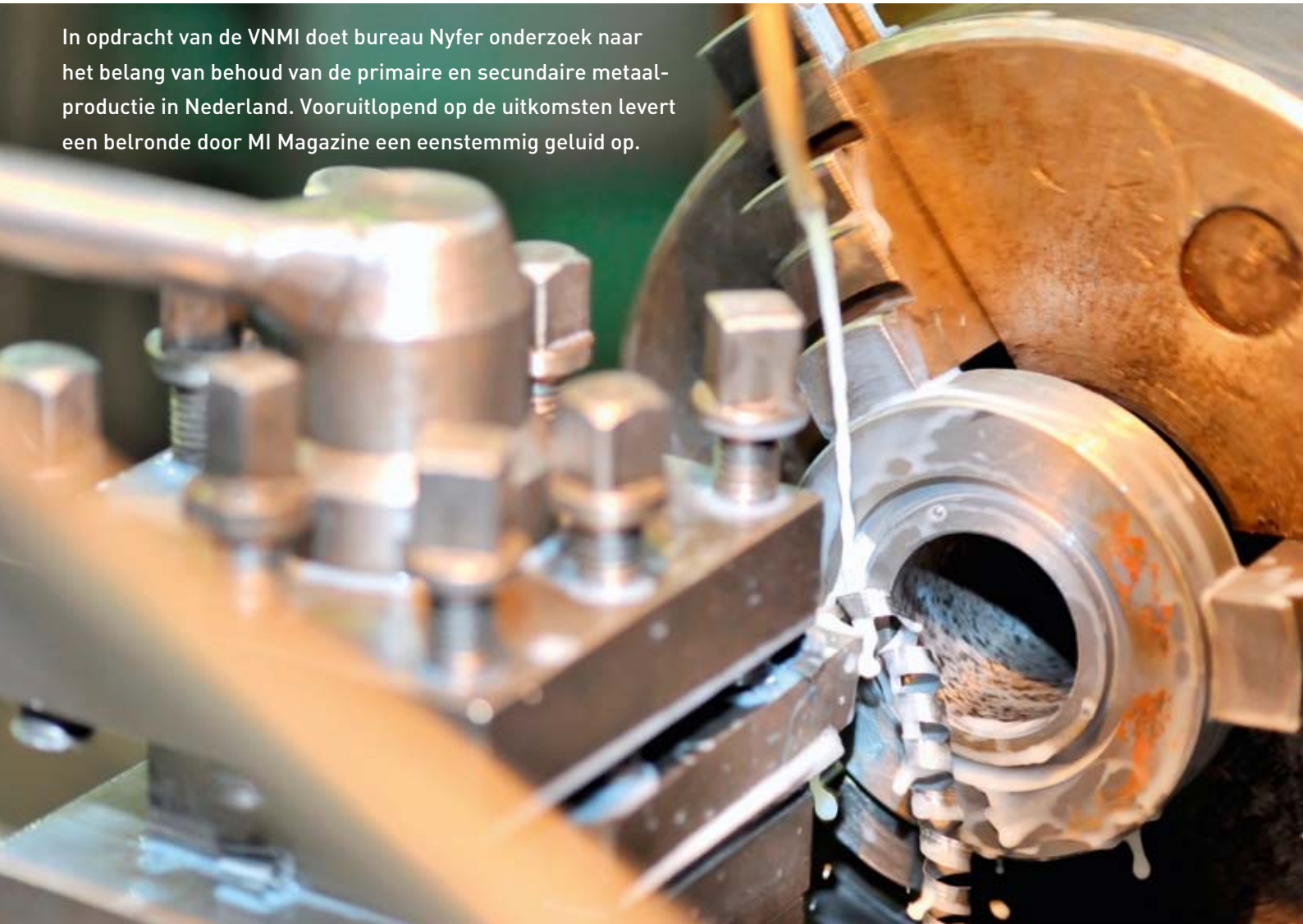
Tot slot wil ik Hans Makkenze namens het bestuur van de VNMI hartelijk danken voor het vele werk dat deze vertrekkend managing director van Uzimet heeft verzet voor het mkb non-ferro. Wij gaan op zoek naar een nieuwe vertegenwoordiger. Kandidaten kunnen zich melden. Het is de bedoeling de opvolging tijdens de najaarsvergadering van 5 oktober 2012 te bekrachtigen.

Wim Hamers
Voorzitter VNMI

'Nederland kan niet

In opdracht van de VNMI doet bureau Nyfer onderzoek naar het belang van behoud van de primaire en secundaire metaalproductie in Nederland. Vooruitlopend op de uitkomsten levert een belronde door MI Magazine een eenstemmig geluid op.

De Nederlandse basismetaalindustrie kent ten opzichte van productielanden buiten de Europese Unie (EU) hogere energiekosten, meer arbeidskosten en strengere emissieregels. Redenen die

VNMI: belangrijk onderzoek

Een onderzoek naar het belang van behoud van basismetaalproductie in Nederland is zeer belangrijk, vindt de VNMI. Voorzitter Wim Hamers: "We zeggen vaak hoe belangrijk het is om de metaalproductie dicht bij huis te hebben, maar het is goed om dit te kunnen onderbouwen met onafhankelijke onderzoeksresultaten. Daarmee kunnen we onze boodschap krachtiger overbrengen." De onderzoeksresultaten worden rond de verschijningsdatum van dit magazine verwacht.

ertoe kunnen leiden dat basismetaalproductie in de toekomst naar het buitenland verhuist. Terwijl buitenstaanders vaak het idee hebben dat ons land daar niet rouwig om hoeft te zijn, waarschuwen uiteenlopende betrokkenen voor dat scenario. Belangrijkste consequenties: arbeidsplaatsen en productiekennis verdwijnen, productinnovatie wordt geremd en de afhankelijkheid van andere landen neemt toe.

"We zijn als land ten dode opgeschreven als we welvaartsgroei willen realiseren, maar zelf niets produceren", zegt directeur Bert Bult van Nedstaal. Directeur Hans Koning van

de Metaal Recycling Federatie laat zich in vergelijkbare bewoordingen uit. "We moeten voorkomen dat we in een situatie terechtkomen waarbij Nederland alleen een 'land van diensten' wordt. De industrie is de motor achter de economie."

Impuls

Bult en Koning benadrukken beiden de innovatieve impuls die de basismetaalproductie geeft aan de economie. "Het maken van basisproducten vormt het beginpunt van innovatie. Daar zit enorm hoogwaardige productkennis", legt Bult uit. Volgens Koning blijkt dat ook uit de groeiende verwevenheid en innige

zonder maakindustrie'

samenwerkingsverbanden tussen de producerende en verwerkende industrie. "Dat stimuleert de ontwikkeling van nieuwe en betere producten. Het belang daarvan wordt vaak onderschat."

De automotive is een van de meest innovatieve en complexe sectoren en een van de belangrijkste afnemers van basismetaalproducenten, zegt specialist automotive Jan Wouters van AutomotivieNL. Hij herkent zich dan ook in de woorden van Bult en Koning. "Een auto bevat soms bijvoorbeeld wel twintig verschillende aluminiumlegeringen. Om de juiste legeringen te produceren of tot nieuwe varianten te komen, onder meer om auto's lichter en sterker te maken, is interactie met de producerende industrie van primair belang. Snelheid en korte lijnen zijn belangrijk. Dus is het zeer gewenst dat de producenten in de buurt zitten."

Achterstand

Wouters ziet het vaak genoeg mis gaan. Onlangs nog bij een bedrijf dat materialen produceerde waarvan luchtweerstandverlagende vrachtwagenspoilers werden gemaakt. De materiaalproductie werd overgeheveld naar Tsjechië vanwege de minder strenge emissie-eisen. Wouters: "De spoilerproducent staat nu op een achterstand die niet zomaar is in te lopen". Want met de productie verdween ook de productkennis. De vervuiling is natuurlijk een probleem, maar we moeten ons realiseren dat op langere termijn veel grotere problemen ontstaan wanneer de product- én proceskennis is verdwenen."

Ook de Nederlandse bouwbranche houdt de metaalproducenten graag in eigen land. Zo stelt woordvoerder Pim Nusselder van Bouwend Nederland dat de kosten voor bouwprojecten sterk stijgen wanneer bouwbedrijven het basismetaal uit het buitenland moeten halen. "Bij een groot bouwproject van

pak 'em beet 30 miljoen euro gaat ongeveer 10 miljoen op aan transportkosten. Dat kan met miljoenen oplopen als we de metalen van ver moeten halen. Daar worden zowel de bouwbedrijven als onze opdrachtgevers slechter van."

Onafhankelijk

Naast de stijgende transportkosten en het verlies van kennis en innovatiemogelijkheden, maakt directeur Wim Hamers van Tata Steel zich vooral zorgen om de onafhankelijkheid van de Nederlandse economie. Als metalen nog maar op enkele plaatsen in het buitenland worden geproduceerd, kunnen Europese afnemers volgens hem zwaar worden getroffen door handelsbeperkingen. "Dan kan ook voor Nederlandse afnemers de leveringszekerheid van hun producten verminderen. Dit is een serieus risico. We moeten voorkomen dat Nederland afhankelijk wordt van buitenlandse overheidsbesluiten en zorgen dat we de complete keten in eigen beheer houden."

De overheid erkent dat de afhankelijkheid van de Nederlandse economie ten opzichte van het buitenland kan groeien wanneer de productie-industrie verdwijnt. Plaatsvervangend directeur Topsectoren en Industriebeleid Louk Teunissen van het ministerie van EL&I geeft echter aan dat het aan ondernemers zelf is om de metaalproductie in Nederland te houden. "Wij kunnen juiste randvoorwaarden creëren voor een goed vestigingsklimaat, maar de ontwikkelingen op de wereldmarkt van metaalproductie hebben veel meer invloed. De energiekosten vormen bijvoorbeeld voor een belangrijk deel de productiekosten en deze energiekosten zijn in Nederland relatief hoog. Ook de soepelere milieueisen en lagere loonkosten buiten de EU maken het voor Nederlandse productiebedrijven lastig om op prijs te concurreren. Maar ik zie in de toekomst absoluut bestaans-

recht voor onze metaalproducenten."

Concurrentiestrijd

Teunissen doelt vooral op het voordeel dat Europese metaalproducenten ten opzichte van verder gelegen concurrenten hebben binnen de Europese markt. Die kansen ziet ook Wim Hamers van Tata Steel. Niet voor niets gaat de Nederlandse basismetaalproductie al jaren met succes de concurrentiestrijd met het buitenland aan, aldus Hamers. "We zitten dicht op de markt. Daar moeten we ons op focussen, zodat we snel op de marktvraag kunnen inspelen. Ook moeten we zorgen dat we voorop blijven lopen met de ontwikkeling van nieuwe producten. Daar ligt ons onderscheidend vermogen."

Hamers ziet bovendien hoe meerdere kostenvoordelen in buitenlandse productielanden slinken. Ook China is bijvoorbeeld in toenemende mate afhankelijk van grondstoffen uit het buitenland, terwijl daarnaast de loonkosten in het Aziatische land verder stijgen. Daarbij lopen de transportkosten om metalen in Europa te krijgen steeds verder op. Hamers: "Vergeet ook niet dat de Nederlandse metaalproducenten keihard werken aan het terugdringen van het energieverbruik. En als de verschillen kleiner worden, kun je de productie het beste in Europa doen, want hier zijn de processen veruit het meest milieuvriendelijk. Kortom: redenen te over waarom de basismetaal niet de wijk mag nemen naar verre oorden."

Onafhankelijker door recycling

Voorkomen dat Nederland afhankelijk wordt van het buitenland is een belangrijke reden om de basismetaalindustrie in eigen land te houden. Nederland kan de onafhankelijkheid ook vergroten door extra in te zetten op metaalproductie uit schroot. De metaalrecyclingindustrie zamelt jaarlijks 2,8 miljoen ton schroot in, maar veel daarvan wordt geëxporteerd. Hoe beter Nederland de 'metaalrecyclingkring' kan sluiten, hoe sterker de keten wordt. De secundaire metaalproductie is bovendien milieuvriendelijker.

Voor messingwalserij Aurubis Netherlands in Zutphen gloort een nieuwe toekomst na het afscheid van het door private equity gefinancierde Luvata, vertelt directeur Theo Mimpfen.

Nieuwe toekomst gloort

Het voorjaar dringt half april hardnekkig aan in Oost-Nederland en op de dag van het bezoek weerkaatst het zonlicht onbarmhartig van de gevelbeplating van de Aurubis-productielocatie in Zutphen. Daar leidt directeur Theo Mimpfen (49) zijn bezoek over het bedrijfscomplex naar een semipermanent kantoorgebouw. Pal ernaast leggen bouwvakkers de laatste hand aan de nieuwe kantoorruimte. Een markante messing en koper strip siert de gevel van het gebouw.

Mimpfen is blij dat de oudbouw ("Typisch jaren zestig, lange gangen met aan weerszijden afgesloten kamers") tegen de vlakke is, al was het een externe ontwikkeling die hem het definitieve excuus verschafte het gebouw plat te gooien. Aurubis stond een deel van zijn grond af om een omleiding van de rondweg N348 mogelijk te maken. De weg loopt straks pal langs het bedrijf. "En dan zitten we hier zomaar op een A-locatie", zegt Mimpfen.

Overcapaciteit

De voormalige Alcoa-man is nu vijf jaar directeur van het van oorsprong Zweedse bedrijf, dat in 1965 onder de naam Svenska Metalverke in Zutphen neerstreek. Enkele decennia en een aantal eigenaren verder behoort het bedrijf sinds afgelopen september tot de Aurubis Groep, een acquisitie die wat Mimpfen betreft geen dag te vroeg kwam. De markt zucht onder de huidige overcapaciteit. Een verre van ideale

omstandigheid, helemaal onder het private equity-bewind dat tot de komst van Aurubis heerste en steeds de kortste weg naar winstmaximalisatie zocht.

De ervaringen met Luvata waren dan ook wisselend, vertelt Mimpfen. "De periode heeft mij ervan overtuigd dat deze tak van industrie voor private equity niet de meest geschikte investering is", zegt hij. "Kapitaalintensieve bedrijvigheid leent zich niet voor snelle winst, zeker niet in deze tijden. De markt is overvol, machines zijn duur en wie kopervoorraden wil financieren, moet van goeden huize komen. Aan de andere kant moet ik toegeven: private equity laat wél een andere wind waaien. Hier moest alles 'lean and mean'. Dat was leerzaam. Niettemin was ik blij met de overname. Aurubis is een veel natuurlijker partner."

Maar ook voor het Duitse conglomeraat gelden harde economische wetten. Het bedrijf maakte bij de overname al duidelijk dat de fabrieken uit de Luvata-boedel op termijn een groter rendement (15 procent op tewerkgesteld kapitaal) moeten realiseren dan ze nu doen. "Voor deze walserij is dat een pittige uitdaging", zegt Mimpfen. "Door de (vaste) kosten van de machines en gebouwen en de hoge prijzen van grondstoffen is onze bedrijfsvoering met de dag kapitaalintensiever. Daar komt bij dat de Amerikaanse en West-Europese walsindustrie met overcapaciteit kampt, wat de druk op de marges sterk vergroot."

Consolidatie

Consolidatie is in de ogen van moederbedrijf Aurubis daarop het primaire antwoord en in dat verband maakte Mimpen een spannende tijd door. Want dat het concern locaties zou gaan samenvoegen, stond al snel vast. De uitkomst was voor de Nederlandse vestiging echter verheugend: medio 2013 sluit de zusterfabriek (dunne koperbandwalserij) in het Zweedse Finspång de deuren, waarna de activiteiten worden overgeheveld naar Zutphen en deels naar Buffalo (VS). In Zutphen wordt de productie van koper en messing samengevoegd, volgens Mimpen een ideale uitgangsbasis voor de verdere toekomst.

“Voor onze business geldt dat we voldoende volume moeten kunnen leveren”, zegt hij. “De consolidatie helpt ons in het realiseren van belangrijke doelstellingen. Door de samenvoeging met de fabriek in Finspång groeit onze capaciteitsbenutting naar zo’n 80 procent. Ook al zijn dan niet alle problemen opgelost, nu ook de verkoop vanuit Zutphen wordt gedaan kunnen we werken aan een gestage rendementsgroei en de kosten het hoofd bieden.”

Dat laat onverlet dat het bedrijf een ongekennde uitdaging wacht. Met de komst van de Zweedse activiteiten ontstaan er straks ruim tachtig nieuwe arbeidsplaatsen bij Aurubis. Waar die nieuwe collega’s vandaan moeten komen, is nog een raadsel. “Zutphen kent als voormalige Hanzestad misschien een bruisende handel, het is geen traditionele industriestad”, zegt Mimpen. “Technici liggen hier niet voor het oprapen. We proberen onze Zweedse collega’s met hun jarenlange ervaring te verleiden hier naar toe te komen, maar we verwachten dat dit beperkt soelaas biedt. We moeten echt op zoek gaan.”

Behoeftepiek

Aurubis heeft de samenwerking gezocht met onder meer brancheorganisatie FME en de Stedendriehoek Deventer-Zutphen-Apeldoorn om te bezien in hoeverre de benodigde vakkrachten binnen de regio zelf zijn te werven en op te leiden. Mimpen: “Het eerste aandachtspunt is de enorme behoeftepiek die volgend jaar ontstaat. Maar daarnaast gaat het om het zoeken naar oplossingen voor de autonome vervangingsvraag, die door de vergrijzing groeit. We zitten om die reden steeds vaker aan tafel bij scholen, zelfs basisscholen. We willen zorgen dat de komende generaties techniek op hun netvlies krijgen.”

Hij investeert daar graag in. Want in essentie - is zijn overtuiging - zijn de vooruitzichten voor het bedrijf goed. Zo beperkt Aurubis door uitgekende innovaties de hinder van de (toren) hoge energieprijzen. Een voorbeeld in dit verband noemt Mimpen het in Zutphen ontwikkelde, unieke continu gietproces. Dit heeft het bedrijf in staat gesteld alle traditionele stappen tussen gieterij en walserij over te slaan. Hierdoor kan het bedrijf vele malen energie-efficiënter opereren dan anders het geval zou zijn.

Onafhankelijk

Ook in andere opzichten lijkt het bedrijf zijn tijd vooruit. Waar de Nederlandse maakindustrie zichzelf steeds vaker geconfronteerd ziet met problemen rond de leveringszekerheid van grondstoffen, focust Aurubis nu al in sterke mate op het creëren van een positie waarin het in toenemende mate minder afhankelijk is van primaire grondstoffenwinning en -levering. De walserij in Zutphen zet voor de productie van de messing strip weliswaar primair zink in, maar maakt daarnaast voor de volle 100 procent gebruik van (secundair) koperschroot.

In het Duitse Lünen heeft het concern de beschikking over een hypermoderne recyclingfabriek, die Aurubis in staat stelt zelf waardevolle metalen en mineralen terug te winnen uit afgedankte producten. Jaarlijks verwerkt deze unit 600.000 ton gerecycled materiaal. Mimpen: “Niets is onuitputtelijk, maar van al het koper dat ooit is gewonnen is 80 procent nog steeds in gebruik. Dat geeft aan dat koper uitermate geschikt is om te recyclen. Wij lopen met het gebruik van koperschroot voorop. Dat is zes jaar geleden gestart door een combinatie van de beschikbaarheid van grondstoffen, kosten en een langetermijnvisie. De volgende stap is het terugdringen van de hoeveelheid primair zink door het inzetten van messingschroot. Maar daarvoor moet de kwaliteit van het beschikbare messingschroot beter en constanter zijn dan nu het geval is. Dat duurt nog wel even.”

Aurubis is koperproducent en opereert wereldwijd vanuit drie divisies: primaire koperproductie, recycling/zeldzame metalen en koperproducten. De gieterij en walserij in Zutphen (190 medewerkers, groeiend naar ruim 270) is onderdeel van de divisie koperproducten en maakt messing strip voor onder meer de automotive (motorcoolingsproducten), industriële producten (zoals gloeilampvoeten en machineonderdelen) en connectoren voor elektronica. Met de overheveling van de Zweedse activiteiten komt daar vanaf 2013 onder meer de productie van koper kabelfolie (zoals voor UTP-kabels) bij en gaat de jaarlijkse productie meer dan 50.000 ton bedragen. Aurubis in Zutphen genereerde vorig jaar 155 miljoen euro omzet.

Deelnemers tevreden

De deelnemers waren op hoofdlijnen tevreden over programma en inhoud van de Routekaartdag, zo bleek uit de evaluatie. Een zeer grote meerderheid van de deelnemers vulde op het evaluatieformulier in dat het thema 'kansen verzilveren' voldoende, goed of zelfs uitstekend uit de verf kwam. Een even ruime meerderheid gaf aan de bijeenkomst als nuttig te hebben ervaren.

“Je hoopt op

Kansen verzilveren. Dat was het thema van de bijeenkomst die VNMI en AVNeG gezamenlijk hielden in het markante Aluminium Centrum in Houten. En dat kwam voldoende uit de verf, kon milieumanager en hoofd technische dienst Marc van Vucht van Salzgitter Mannesmann na afloop concluderen. “Deze themadagen zijn om twee redenen van belang: de inhoud en de contacten. Je kunt elkaar soms flink helpen, zonder dat je het van elkaar weet.”

Op beide punten was de themadag waardevol, vond hij. “Inhoudelijk vond ik de bijdrage van Ronald Vermeeren van Agentschap NL sterk. Hij legde de vinger op een belangrijk punt: hoe monitor je de kwaliteit van het monitoren? Hij heeft op basis van energie-efficiëntieplannen geconcludeerd dat de bedrijven in onze sector nog te weinig gebruik maken van instrumenten als managementrapportages en energie-zorg-audits. Dus we kunnen zeggen dat we volop aan het meten zijn, terwijl we niet weten of de monitoring deugt. Het is een interessant gegeven, want het is mogelijk dat we kansen laten liggen om nog meer energie te besparen. Onderdelen waarop je niet doorpakt, drukken de resultaten.”

Weerbarstig

Plan-do-check-act. Zo eenvoudig als de viertrapsraket van het monitoren en terugkoppelen er op papier uitziet, zo weerbarstig is de praktijk. Om de systematiek goed te borgen, heeft ISO het 50001-systeem ontwikkeld, dat het 'landschap' beetje bij beetje 'verovert'. Het Limburgse E-Max voerde een pilot met het keurmerk succesvol uit en Salzgitter Mannesmann “is geïnteresseerd”, aldus Van Vucht. Het bracht Vermeeren ertoe aan te geven dat Agentschap NL bereid is ondersteuning te bieden bij branchebrede belangstelling.

Inhoudelijk stelt Van Vucht dat het bij de realisering van de ambities in de Routekaart zaak is steeds nieuwe stappen te zetten. “We zijn als sector al een aantal jaren bezig met dit thema. De grote, gemakkelijke zaken zijn door iedereen wel opgepikt. De vervolgstappen worden steeds complexer,

Positieve reacties na de Routekaartdag op 31 januari in Houten. Het programma leverde “prima handvatten” op voor vervolgstappen naar nóg meer energie-efficiëntie, vonden deelnemers. “Je hoopt tijdens zo’n dag altijd op dat ene ‘aha-momentje’.”

dat ene aha-momentje”

uitdagender. Daarom is de boodschap van deze dag ook zo belangrijk: bewustwording is van groot belang. Binnen het bedrijf moet iedereen weten dat zijn of haar handelen invloed heeft op het energieverbruik.”

Volgens Ahmed Mhaoui van E-Max stonden kostenoverwegingen en het maken van duurzaam onderscheid centraal bij het verkrijgen van het ISO 50001-certificaat. “Wij zijn een kleine speler in een competitieve markt, een groot productiebedrijf met een relatief kleine bezetting. Energie is een immense kostenpost. Intern hebben we werkgroepen, waarin we bij voortduring kijken naar nieuwe mogelijkheden om stappen te zetten. Een dag als deze kun je daar niet los van zien. Wat ik in de presentaties hoorde was deels herhaling, maar een deel was ook nieuw. Zo vinden we constant nieuwe aanknopingspunten.”

Gemiste kans

Ook manager process development Peter Pox van Hunter Douglas sprak van een dag die de moeite waard was. “Je hoopt bij deze bijeenkomsten altijd op dat ene aha-momentje. In dit geval

vond ik dat in de suggestie van dag tot dag rapportages te maken van het energieverbruik, zodat ook voor het personeel goed inzichtelijk wordt wat er gebeurt en wat er aan de kostenkant speelt. Dat hebben we nog niet ingeregeld en dat zie ik als een gemiste kans. Ik ben gelijk aan het verzinnen gegaan hoe we dit op een goede manier voor elkaar kunnen krijgen.”

Kritiek had Pox ook. In relatie tot de horizon die de Routekaart aanhoudt – 2030 – vond hij dat échte langetermijnvisies maar beperkt uit de verf kwamen. “In alle bespiegelingen ligt vrij veel nadruk op de korte en middel-lange termijn. Als je bijvoorbeeld naar het onderwerp smeltovens kijkt, dan is de focus vooral op de winst die nú is te boeken. Niemand kijkt echt naar de vraag: hoe gaan we in 2030 smelten? Gasovens hebben een rendement van 30 procent, elektrische ovens van 100 procent, maar het ópwekken van de energie die daarvoor nodig is, is 30 procent duurder. In die 30 procent is winst te behalen, maar daar gaat de discussie nog relatief mondjesmaat over.”

In vogelvlucht

De Routekaartdag van de VNMI ging een dagdeel in vogelvlucht langs allerlei mogelijkheden die bedrijven hebben om energie te besparen en daarmee kosten terug te dringen. In twee parallelsessies kwamen onder meer praktijkcases aan de orde, waarbij ondernemers kennis konden nemen van projecten die elders waren uitgevoerd. Zo was er uitgebreide aandacht voor afzuiginstallaties die na relatief kleine ingrepen aanzienlijk energie-efficiënter werden en een presentatie van Paul van Pol (Uticon) over het gebruik van restwarmte en het slim leiden van ventilatiestromen. Daarnaast kwam energiebesparing in de keten aan de orde, een thema dat in belang groeit. Harry Houthuijsen legde uit hoe dit voor het Automotive Platform bijvoorbeeld van belang is binnen de strategie om afnemers te bewegen tot het afnemen van innovatieve materialen in plaats van het goedkoopste product. Jan Vroonhof van Royal Haskoning lichtte toe hoe het bepalen van een carbon footprint meerwaarde biedt aan afnemers die moeten offrenen volgens de regels van de CO2-prestatieladder. Cees Alberts van Im-mkb en Theo van Oossanen (To Improve) vertelden hoe het nieuwe Energie Efficiëntie Plan (EEP) – dat de bedrijven dit jaar moeten opstellen voor de periode tot 2014 – met name voor de MJA3-ondernemingen aan strengere eisen is gebonden.

AL 27 jaar fluitend

Op de ochtend van het interview is hij "nog wat brak". Bert Hogenkamp (51) zit deze week in de nachtdienst en heeft misschien anderhalf uur een uiltje kunnen knappen voor hij weer uit de veren moest om bijtijds te kunnen aanschuiven voor het gesprek. De kennismaking met de wachtchef - imponerende gestalte, stevige handdruk en onvervalst Groningse tongval - is niettemin meer dan hartelijk. Als er al een stereotiep beeld is van "stugge Grunnegers", dan is het op hem niet van toepassing.

Bert Hogenkamp is geboren en getogen Delfzijlenaar. Hij maakte één keer een langdurig uitstapje naar elders en bevoer toen als beroepsmilitair in dienst van de Koninklijke Marine meteen bijna alle wereldzeeën. Aan die loopbaan kwam - niet eens echt gepland - een einde toen hij van boord naar de wal werd overgeplaatst. Dat beviel matig. Het was het sein om terug te keren naar zijn 'roots' in Noord-oost-Groningen.

Daar belandde hij destijds - we schrijven 1985 - via een vriend bij het toenmalige Kawecki Billiton Metaalindustrie, zijn werkgever die tegenwoordig de naam KBM Master Alloys draagt. Hij zat er een week toen hij hard hollend wilde terugkeren naar Den Helder. "Het was erg, erg wennen. Maar ik heb doorgezet. Na een jaar kreeg ik een aanbod van Defensie om terug te komen. Ik heb lang moeten nadenken, maar ben er niet op ingegaan."

Crescendo

En achteraf heeft hij daarvan geen seconde spijt. Bij KBM Master Alloys ging het met zijn loopbaan crescendo. Via de functie van operator, eerste operator en hoofdoperator stoomde hij in relatief korte tijd door tot zijn huidige baan, die van wachtchef. Nu voert hij een achttien man sterke ploeg aan, om de week afwisselend in de ochtend-, middag- of nachtdienst. En hij zou het voor geen goud willen missen: "De sfeer in zo'n ploeg is met weinig te vergelijken. Het maakt het werken allemaal extra speciaal."

Hij is door alles tezamen - de sfeer in het bedrijf, het maken van dingen - meer dan tevreden met wat hij doet. En de

Bert Hogenkamp tussen geproduceerde rollen draad die klaar staan voor transport: "We zijn er allemaal trots op dat we hier werken."

Hij zit dik 27 jaar bij dezelfde baas, gaat nog elke dag fluitend naar zijn werk en hoopt er tot zijn pensioen te blijven. Bert Hogenkamp is helemaal thuis bij KBM Master Alloys in Delfzijl.

naar het werk

verantwoordelijkheid die hij in de loop van de tijd heeft gekregen geeft het nét dat beetje extra. KBM Master Alloys maakt voorlegeringen voor aluminium, een korrelverfijner die het aluminium geschikt maakt voor verdere toepassing. De locatie in Delfzijl produceert draden en 'broden', halffabricaten die hun weg vinden naar verschillende afnemers verspreid over de gehele wereld. "Ik werkte hier nog niet zo lang toen een collega eens tegen mij zei: aluminium is van nature een beetje ziek en wij maken hier het medicijn. Die beeldspraak is de spijker op zijn kop. Ik leg zo ook altijd uit wat wij hier doen."

De afgelopen 27 jaar is in de essentie van het vak weinig tot niets veranderd, al zijn de omstandigheden waaronder de producten worden gemaakt wel radicaal gewijzigd, zo stelt Hogenkamp. "De tijd heeft niet stilgestaan. Het werk is lichamelijk veel lichter geworden en de technologie is met sprongen vooruit gegaan. Het werk gebeurt door de komst van nieuwe machines vele malen efficiënter. En door hogere opleidingseisen te stellen is de kwaliteit van de mensen eveneens omhoog gegaan."

Grensverleggend

De continue vooruitgang stelt KBM Master Alloys in staat mee te groeien met de markt. En dat is gezien de toenemende vraag nodig ook. "Momenteel realiseren we hier wekelijks een productie van 400 ton. Dat vliegt de gehele wereld over. Vroeger dachten we: 400 ton per week is niet haalbaar, maar tegenwoordig kijken we zelfs raar op als we het niet halen. Het is een combinatie van andere machines die meer aankunnen en mensen die bereid zijn er een schepje bovenop te doen. En zo verleggen we als bedrijf onze grens steeds een beetje verder."

Dat dit steeds opnieuw lukt, heeft volgens Hogenkamp veel te maken met het bewind binnen de onderneming. Met Maarten Mannee zit er sinds enkele jaren een directeur "voor wie iedereen bereid is een stapje extra te doen", zegt de wachtchef. "Hij creëert een goede sfeer, zorgt goed voor ons en organiseert regelmatig iets voor ons allemaal." Illustratief keerpunt was het moment waarop in de kantine

een breedbeeldtelevisie werd opgehangen. "Met een EK of WK voetbal gaat de fabriek nu even op stil als Oranje speelt en dan zitten we met z'n allen in de kantine. Een enorm verschil met vroeger. Toen kon en mocht er niets. Dan hadden we met de WK of EK een piek in het ziekteverzuim. Ik praat dat niet goed, maar dit is vele malen beter. Het scheidt bereidheid een stapje extra te doen."

Menselijk

Het geheim zit hem volgens Hogenkamp in de menselijke aanpak: ingezet door de eigenaar – familiebedrijf Roba Metals (met vestigingen in heel Europa) – en doorgetrokken door de directie. Tekenend is de manier waarop de onderneming steeds naar verdere verbetering zoekt, zegt de wachtchef. "Om een voorbeeld te geven: niemand wordt hier afgerekend op een fout. Wat overheerst, is de overtuiging dat mensen sterker en beter worden als ze kunnen leren van hun fouten." Zorg en waardering staan centraal en dat komt op veel verschillende manieren tot uiting. "Om de paar jaar wordt de gehele groep getraakteerd op een mooie reis. In mei zijn we zo'n 800 man sterk – medewerkers én echtgenoten van alle zusterbedrijven in Europa – naar Zuid-Afrika geweest. Ook dát maakt dit een mooi bedrijf. We zijn er allemaal trots op dat we hier werken."

En wat blijft is de liefde voor het vak. "Ik houd van dit werk. En ik ben niet de enige. Het verloop onder de medewerkers is nihil. Ik werk hier nu zo'n 27 jaar, maar ik ben geen uitzondering. Heel veel collega's werken hier al bijna net zo lang of misschien wel langer." De aanwas van jonge, vaste collega's is weliswaar klein, maar volgens Hogenkamp heeft dat alles te maken met de markt. "In mijn ploeg van achttien man heb ik zes uitzendkrachten lopen. Ik zie zo'n flexibele schil niet als nadeel. Bedrijven wapenen zich zo tegen plotselinge terugval van de markt en het geeft tijd om te kijken of je met mensen het juiste vlees in de kuip hebt. Iemand die een vaste baan zoekt, kan best een tijdje toneelspelen om een goede indruk te maken. Maar op de lange termijn komt altijd de ware aard boven."

Handen moeten

Industrie, overheid en wetenschap moeten samen op zoek naar oplossingen voor de dreigende schaarste aan grondstoffen, aldus de centrale boodschap tijdens een congres van FME.

Eindhoven, begin april. Het is een drukte van belang in het Conference Center van de High Tech Campus. FME heeft het hart van "de slimste regio ter wereld" uitgezocht om het rapport 'Kritische materialen en de Nederlandse technologische industrie' wereldkundig te maken. Het congres heeft tientallen belangstellenden naar de lichtstad gelokt. De interesse is die ochtend nog eens extra aangewakkerd door het NOS Radio 1 Journaal, waarin TNO-onderzoeker Ton Bastein al een tipje van de sluier oplicht over de eindconclusies.

Voor het onderzoek voerden wetenschappers van TNO, M2i en TU Delft diepgaande gesprekken bij dertig bedrijven (waarvan vier in de basismetaleen) in de Nederlandse industrie. Daaruit kwam naar voren dat 24 hiervan (4 op de 5, 80 procent) de afgelopen drie tot vijf jaar serieuze problemen ondervonden met de levering van grondstoffen of halffabricaten. Maar 70 procent is in de dagelijkse praktijk niet of nauwelijks met de problematiek bezig. Ook weten bedrijven lang niet altijd hoe hun leveringsketen in elkaar zit en hoe kwetsbaar die mogelijk is. Besef is er, urgentiegevoel nauwelijks.

ineen

Grondstoffenmonitor

Onderzoeker Derk Bol van materialeninstituut M2i pleit tijdens het congres daarom onder meer voor het inrichten van een nationale Grondstoffen- en Materialenmonitor, waarop de kritische materialen voor de Nederlandse industrie in kaart zijn gebracht. Aanleiding: Nederlandse ondernemers blijken de bestaande EU-lijst met veertien metalen en mineralen slechts deels als kritisch te beschouwen. Daarnaast noemen ze ook andere grondstoffen op waarvan ze verwachten dat er (leverings)problemen mee kunnen ontstaan, maar die door de EU tot dusverre op geen enkele lijst zijn gezet. En voor de positie van Nederlandse bedrijven in de waardeketen is het zinvol te weten hoe de vlag er voor staat, aldus Bol.

Volgens hem is het net zo belangrijk dat bedrijven zelf gaan investeren in het versterken van hun toeleveringsketen. Uit het onderzoek is gebleken dat veel bedrijven niet weten hoe die er uitziet. Daardoor zijn zwakke schakels niet bekend, met soms bijna absurde gevolgen. Zo kwamen drie in het onderzoek betrokken bedrijven in de problemen doordat ze producten afnamen van een bedrijf dat voor de energievoorziening afhankelijk was van de kernreactor in het Japanse Fukushima. Na de tsunami viel het bedrijf stil. Een alternatief was er niet: de fabriek is wereldwijd uniek in zijn soort.

Kwetsbaar

De onderzoekers noemen (verdere) bewustwording de noodzakelijke eerste stap. Daarnaast moeten bedrijven – gesterkt door gericht overheidsbeleid en in samenwerking met kennisinstellingen – op zoek naar substituten en alternatieven. Een ander of aangepast productontwerp kan een nadeel (schaarse, dure grondstoffen) omzetten in een voordeel. Impulsen voor innovatie zijn in dit verband noodzaak: niet alleen in het (overheids)beleid, maar ook binnen bedrijven zelf. Daar is het dossier ‘grondstoffen’ tot dusverre vooral een inkoopkwesitie. Vrijwel overal is sprake van marginale betrokkenheid van de afdeling R&D. Treffend is een quote vanuit een van de researchafdelingen: “De problematiek is geagendeerd, maar de inkoopdirecteur ziet weinig risico.”

Dat alles speelt tegen de achtergrond van een problematiek die zich mondiaal steeds sterker manifesteert. Volgens speciaal gezant natuurlijke hulpbronnen bij het ministerie van Buitenlandse Zaken Jaime de Bourbon Parme is de huidige situatie een logische optelsom van alle omstandigheden: de wereldbevolking groeit snel en daarmee wordt een steeds groter beroep op Moeder Aarde gedaan. Toene-

mende welvaart – wereldwijd is sprake van een snelgroeiende middenklasse – stimuleert de vraag naar luxeartikelen. De wereldwijde druk op de grondstoffenreserves groeit. En de noodzaak van goede spelregels neemt toe.

Signalen dat er “van alles aan de hand is” zijn er voldoende, aldus De Bourbon Parme. Siemens heeft plannen zelf een mijn te kopen om de toegang tot cruciale grondstoffen zeker te stellen. Dichter bij huis zijn bijna dagelijks berichten te lezen over koperdiefstal. Directeur Peter Bongaerts van FME Beleid noemt in dit verband het handelsconflict rond de exportbeperking die China heeft afgekondigd voor zeldzame aardmetalen. China is op dit moment monopolist; de metalen zijn onmisbaar voor de hightech.

Slim

De Chinezen spelen het spel bovendien slim, aldus De Bourbon Parme: niet alleen de winning is in de loop van de tijd uit kostenoverwegingen in China geconcentreerd, ook de processing. Besluit Australië een mijn te openen, dan nog moet de processing in China gebeuren. “En de Chinezen spelen met de prijs. Zien ze dat elders plannen voor ontginning worden gemaakt, dan laten ze de prijs zakken om die initiatieven economisch minder aantrekkelijk te maken.”

Reden voor paniek is er niet. Maar het urgentiegevoel moet omhoog, blijkt uit elke bijdrage deze middag. Roel Bol van het ministerie van Economische Zaken, Landbouw en Innovatie zegt dat de overheid bereid is het vraagstuk in brede samenwerking ter hand te nemen – niet voor niets liet het kabinet immers al een grondstoffennotitie opstellen – maar dat de vraagstelling vanuit het bedrijfsleven “wel wat scherper” mag. “Ik heb vanmiddag nog niet gehoord hoe groot het probleem nu eigenlijk is.” Naamgenoot Derk Bol van M2i onderschrijft dat: “De vraagarticulatie ontbreekt. De kennis is er, de overheid wil graag, maar de industrie komt niet met vragen.”

Het Duitse model

Moet het Nederlandse mkb de inkoopmodellen aanpassen naar analogie van het ‘Rohstoffagentur’ zoals onze Duitse oosterburen dit kennen? Met deze vraag in het achterhoofd is eind april een delegatie vanuit de Nederlandse industrie naar Duitsland gereisd voor een oriënterend bezoek. De Duitse industrie heeft een gezamenlijk inkoopbedrijf opgericht om op de wereldmarkt meer “koopkracht” te kunnen etaleren en om kennis te vergaren. Niet alleen in dit opzicht toont Duitsland grote voortvarendheid. De Duitse rijksoverheid heeft een speciaal projectteam ingericht om onderzoek naar reduce, redesign, re-use en recycling in een stroomversnelling te brengen.

Wat duidelijk wordt: dat laatste heeft veel te maken met de gevoeligheid van het onderwerp. Als er een woord is dat investeerders niet graag horen, dan is het schaarste. Bedrijven houden om die reden angstvallig de kaarten bij de borst. Juist brancheorganisaties zoals FME kunnen daarin een rol spelen door informatie te verzamelen en vanuit een 'grootste gemene deler' de stem van de bedrijven naar de overheid te vertolken, aldus TNO-onderzoeker Ton Bastein. Zo ontstaat een loket voor bedrijven die in anonimiteit hun zorgen kenbaar willen maken.

Topsectorenbeleid-plus

FME-directeur Peter Bongaerts pakt die handschoen graag op, zegt hij. In samenspraak met de overheid wil hij graag werken aan een topsectorenbeleid-plus. Overheid, kennisinstituten, bedrijfsleven én maatschappelijke organisaties – die in de bronlanden een belangrijke rol vervullen – kunnen zo samen sleutelen aan een duurzame grondstoffenstrategie.

Roel Bol denkt dat het die kant kan opgaan: een vierhoek waarin structureel wordt gewerkt aan versteviging van de concurrentiepositie. Voorwaarde is dat de industrie met een concrete vraagstelling komt. Voor het opbouwen van ketenkennis adviseert hij het oor te luister te leggen bij de voedingsmiddelenindustrie. "Die is in dat opzicht al vele malen verder en heeft deze hele exercitie al achter de rug. De bouw maakt al gebruik van deze knowhow. Waarom dan deze sector niet?"

De alternatieven

Reduce, redesign, re-use en recycling, oftewel: de vier 'r'-en. De Engelse termen staan voor de oplossingsrichtingen die de toenemende schaarste aan grondstoffen (op termijn) moeten ondervangen. Reduce staat voor het terugbrengen van de hoeveelheid materialen en onderdelen in producten, redesign voor herontwerp (en goede demonteerbaarheid en recyclebaarheid) van producten, re-use voor hergebruik van producten na opwaardering en recycling voor het opnieuw gebruiken van grondstoffen uit bestaande producten. De oplossingen benoemen is iets anders dan ze direct ten volle benutten, zo bleek tijdens het congres. Ontwikkelingen als reduce en redesign vragen veel onderzoek en afstemming in de keten. Ook afnemers moeten in dit project worden betrokken.

Column

In deze rubriek vertellen VNMI-leden over zaken die hen bezighouden. In deze aflevering: Jeroen Veenendaal van Alpha Fry Technologies B.V.

GROEI

Als financieel eindverantwoordelijke van Alpha Fry Technologies, een van de leden van de VNMI en onderdeel van een beursgenoteerd concern (Cookson Group), word ik dagelijks geconfronteerd met groei, het belang van groei en de zorgen bij het uitblijven van groei. Groei stelt een bedrijf onder meer in staat te investeren in nieuwe producten en processen en belanghebbenden zoals werknemers en aandeelhouders tevreden te houden.

Ook macro-economisch worden we zeker vandaag de dag continue gewezen op het belang van groei. Groei van de economie leidt tot werkgelegenheid, extra belastinginkomsten, lagere begrotingstekorten en ga zo maar door. Wat de gevolgen zijn van het uitblijven van groei kunnen we dagelijks in de kranten lezen.

*Maar is groei nu werkelijk zo belangrijk? Een aantal jaar geleden las ik het boek *Waarom zijn we niet gelukkig?* van Richard Layard. Wat mij van dit boek het meest is bijgebleven, is een onderzoek onder Harvard-studenten waarin hen de keuze tussen twee denkbeeldige werelden werd voorgelegd. In de eerste wereld zou de student 50.000 euro per jaar verdienen terwijl andere mensen gemiddeld 25.000 euro per jaar verdienen. In de tweede wereld krijgt de student 100.000 euro per jaar terwijl andere mensen gemiddeld 250.000 euro verdienen. Een meerderheid van de studenten koos voor de eerste wereld. Blijkbaar hechten mensen sterk aan hun relatieve inkomen. Op basis van de uitkomsten van dit onderzoek zou je kunnen stellen dat het niet aannemelijk is dat economische groei een positief effect heeft op geluk.*

Als economische groei niet bijdraagt aan een vermeerdering van geluk, denk ik dat we het belang van groei zouden moeten relativeren. Geen groei of zelfs krimp is wellicht minder ernstig dan dat ons nu wordt voorgehouden. Ja, we zullen bij een forse krimp in welvaart achteruit gaan, maar als dat voor iedereen geldt, worden we volgens Richard Layard in ieder geval niet ongelukkiger. Een positief bijkomend effect zou zijn dat door lagere loonkosten de concurrentiekracht van het Nederlandse bedrijfsleven toeneemt, wat weer kansen en mogelijkheden biedt voor met name de productie-industrie, de sector waarin de leden van de VNMI actief zijn!

*Jeroen Veenendaal
Alpha Fry Technologies B.V.*

BBT-conclusies gepubliceerd voor ijzer- en staalproductie-industrie

De Europese Commissie heeft op 8 maart de BBT-conclusies (Best Beschikbare Technieken) van de Glasproductie-industrie en voor de IJzer- en staalproductie-industrie gepubliceerd.

Dit zijn de eerste BBT-conclusies die onder de Richtlijn industriële Emissies zijn gepubliceerd (Richtlijn 2010/75/EU).

Voor IPPC-installaties die een hoofdactiviteit hebben waarop deze conclusies van toepassing zijn, moet het bevoegd gezag binnen vier jaar na publicatie door de Europese Commissie toetsen of de vergunningvoorschriften voldoen aan deze BBT-conclusies.

Ook actualiseert het bevoegd gezag indien noodzakelijk de vergunningvoorschriften en controleert het bevoegd gezag na actualisatie van de vergunningvoorschriften of de installatie hieraan voldoet.

De publicatie is te vinden op <http://eur-lex.europa.eu>.

VNMI levert energie-expertise aan Rusland

De Russische en de Nederlandse overheden gaan samen de energieverstopping te lijf in de regio Sverdlovsk, het hart van de Russische metallurgische industrie. Het Nederlandse metallurgische bedrijfsleven is benaderd om hieraan een bijdrage te leveren in de vorm van het uitwisselen van expertise. In ruil hiervoor krijgt de sector betere toegang tot de veelbelovende Russische markt.

Dit vloeit voort uit een missie naar Moskou en Jekaterinenburg, waaraan de VNMI in maart dit jaar deelnam. Dit gebeurde op uitnodiging van Agentschap NL en met ondersteuning van Salzgitter Mannesmann en Tata Steel Nederland Tubes.

Pilot project

Om het maximale rendement uit energie te halen en daarbij de innovaties en de modernisering van de Russische staalbranche toe te passen, wordt er een pilot-project

opgezet. Voor dit unieke project is gekozen voor de Severski Troebni Zavod, een fabriek die stalen buizen produceert. Het project is mede bedoeld om het tempo van energiebesparing in de industriële bedrijven te verhogen.

Energiebesparing

Voor energiebesparing en het maximale energierendement is nu een regionaal programma van kracht dat tot 2015 doorloopt. De energieverstopping en daarmee het verbruik, drukt op het bruto regionaal product. Het energieverbruik moet daarom tegen 2020 meer dan 40 procent zijn verlaagd ten opzichte van 2007.

Basismetaleel weinig optimistisch

Er heerst nog maar weinig optimisme bij de basismetaleelbedrijven in Nederland. In 2011 verwachtte ruim de helft van de bedrijven nog een groei van de omzet. Maar zoals in het voorwoord van dit magazine al is te lezen deelt dit jaar nog slechts een kwart van de bedrijven dit optimisme.

De bij de VNMI aangesloten basismetaleelbedrijven zien hun verkoopprijzen als gevolg van de zeer hoge kosten voor energie en grondstoffen onder druk staan. Voor grondstoffen zijn de bedrijven aangewezen op een wereldmarkt, waar zij moeten concurreren met snel groeiende economieën in Azië en Zuid-Amerika. Daarnaast worden bedrijven in Nederland geconfronteerd met hogere energietransportkosten dan in het buitenland.

Veel bedrijven vrezen dat de huidige recessie een lange adem heeft. De meeste ondernemers verwachten pas in 2013 (57 procent) of 2014 (33 procent) verbetering van de conjunctuur. Voor sommige sectorgenoten komt dit herstel te laat. Zo ging vorig jaar de Zeeuwse aluminiumsmelter Zeeland Aluminium Company (Zalco) failliet, mede als gevolg van een ongelijk speelveld in hoge elektriciteitsstarieven ten opzichte van het buitenland.

Waarschuwing

De waarschuwing van de basismetaleel dat snel een einde moet komen aan het ongelijke speel-

veld, is onlangs herhaald door de Europese non-ferro branchevereniging Eurometaux. Deze organisatie waarschuwde eind april voor de mogelijk desastreuze gevolgen voor de metaalsmelters. De nieuwe ontwerpregeling van de Europese Commissie is volgens Eurometaux veel te beperkt om de basismetaleel te kunnen compenseren voor de stijgende elektriciteitsstarieven.

Ook de uitkomsten van CBS-onderzoek in april tonen aan dat de bruto toegevoegde waarde van de basismetaleelindustrie na zeven achtereenvolgende kwartalen van groei afneemt.

Van Delft bouwt op Metal Valley

J.M. van Delft, producent van aluminium en stalen ramen, deuren en gevels, bouwt als eerste een nieuw bedrijfspand op het Metal Valley-terrein in Drunen.

De werkzaamheden om de grond bouwrijp te maken, zijn onlangs begonnen. Begin december moet het nieuwe onderkomen van 'Geboren Gevelbouwers', zoals het Drunense familiebedrijf zich nu noemt, klaar zijn. Hercuton uit Nieuwkuijk bouwt het pand met prefab-betonelementen; Van Delft levert zelf de gevels. Die moeten het visitekaartje van het bedrijf worden, zegt commercieel directeur Sander van Delft.

Ronald Boers nieuwe voorzitter Aluminium Centrum

Ronald Boers is sinds 2 februari dit jaar de nieuwe voorzitter van het Aluminium Centrum. Hij volgt daarmee Frans Kurvers van APT Kurvers op. Hij vervulde de functie van voorzitter ruim vijf jaar lang.

Ronald Boers is eigenaar van BOAL Group (aluminium extrusie en kassenbouw systemen). Net als zijn eigen organisatie ziet hij het Aluminium Centrum als een familiebedrijf: "Het gaat om de groep als geheel. Of het nu gaat om productielocaties in meerdere landen, zoals bij BOAL, of om leden

en begunstigers uit diverse deelmarkten, het gaat om een duidelijk, gemeenschappelijk doel."

Het Aluminium Centrum is de koepelorganisatie en het kennis- en informatiecentrum van de aluminium producerende, verwerkende en toepassende industrie in Nederland. Via kennisoverdracht, promotie en onderzoek streeft het Aluminium Centrum naar toename van het aluminiumgebruik en versterking van de positie van aluminium in de sectoren bouw, transport, verpakkingen en overige industriële en consumententoepassingen.

Brussel: compensatie energiekosten

De Europese Commissie geeft lidstaten vanaf 2013 onder voorwaarden ruimte de energie-intensieve industrie tegemoet te komen in de hoge elektriciteitskosten. Dit maakte de Commissie eind mei bekend, vlak voor het ter perse gaan van deze uitgave.

De commissie anticipeert met de maatregel mede op nieuwe regels in het Europese systeem voor emissiehandel (ETS), die volgend jaar in werking treden.

Het besluit geeft lidstaten ruimte bedrijven te compenseren voor de maatregel als gevolg waarvan de indirecte CO2-kosten vanaf 2013 zijn opgenomen in de stroomprijs. Het is genomen onder de strikte voorwaarde dat verdere vergroening van de Europese economie niet in het geding komt.

De Europese Commissie wil met de maatregel voorkomen dat een mondiaal speelveld met te veel ongelijkheid leidt tot een vertrek van de industrie naar op milieugebied minder strikt gereguleerde locaties buiten de EU. Daarmee zou de wereldwijde terugdringing van de CO2-uitstoot in gevaar kunnen komen, aldus verantwoordelijk eurocommissaris Joaquín Almunia.

De VNMI heeft verheugd op het besluit gereageerd.

2012

6-8 juni	Aluminium China	Shanghai
7 juni	Bijeenkomst informeel netwerk Health & Safety	locatie n.t.b.
18 – 22 juni	Sustainable Energy week	Europa (div.)
28 juni	European Steel Day	Brussel
5 oktober	VNMI ledenvergadering	n.t.b.
9-11 oktober	Aluminium 2012	Düsseldorf
13 -16 november	Metal-Expo	Moskou, Rusland

VNMI

De Vereniging Nederlandse Metallurgische Industrie (VNMI) is de brancheorganisatie van Nederlandse producenten van ruwe metalen en metaallegeringen en halffabrikaten daarvan. Bij de VNMI zijn die bedrijven aangesloten die zich bezighouden met de productie van en/of eerste verwerking van 'metalen in primaire vorm'.

Postbus 190, 2700 AD Zoetermeer • **T** +31-(0)79 3531289 • **F** +31-(0)79 3531365 • **E** vnmi@fme.nl • **www.vnmi.nl**